Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

14 päivänä maaliskuuta 2024*

Ennakkoratkaisupyyntö – Maahanmuuttopolitiikka – Pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asema – Direktiivi 2003/109/EY – 12 ja 22 artikla – Vahvistettu suoja maasta poistamista vastaan – Sovellettavuus – Kolmannen maan kansalainen, joka oleskelee muun kuin sen jäsenvaltion alueella, joka on myöntänyt hänelle pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen aseman – Tällaisen muun jäsenvaltion yleiseen järjestykseen ja yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä tekemä päätös poistaa kyseinen henkilö siihen jäsenvaltioon, joka on myöntänyt hänelle tämän aseman – Mainitun muun jäsenvaltion määräämä, sen aluetta koskeva väliaikainen maahantulokielto – Oleskeluluvan hakemista samassa muussa jäsenvaltiossa direktiivin 2003/109 III luvun säännösten mukaisesti koskevan velvollisuuden laiminlyönti – Viimeksi mainitun jäsenvaltion samoista syistä tekemä päätös poistaa kyseinen kolmannen maan kansalainen alkuperämaahansa

Asiassa C-752/22,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka korkein hallinto-oikeus (Suomi) on esittänyt 2.12.2022 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 9.12.2022, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

EP

vastaan

Maahanmuuttovirasto,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Prechal (esittelevä tuomari) sekä tuomarit F. Biltgen, N. Wahl, J. Passer ja M. L. Arastey Sahún,

julkisasiamies: J. Richard de la Tour,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Suomen hallitus, asiamiehinään A. Laine ja H. Leppo,

* Oikeudenkäyntikieli: suomi.

– Euroopan komissio, asiamiehinään A. Katsimerou ja T. Sevón,

kuultuaan julkisasiamiehen 26.10.2023 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta 25.11.2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/109/EY (EUVL 2004, L 16, s. 44), sellaisena kuin se on muutettuna 11.5.2011 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2011/51/EU (EUVL 2011, L 132, s. 1; jäljempänä direktiivi 2003/109), 12 artiklan 1 ja 3 kohdan ja 22 artiklan 3 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat EP, joka on Venäjän kansalainen, jolla on Viron tasavallan hänelle myöntämä pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asema, ja Maahanmuuttovirasto (Suomi) ja joka koskee Maahanmuuttoviraston yleiseen järjestykseen ja yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä tekemää päätöstä EP:n käännyttämisestä Suomesta Venäjälle.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 2003/109

3 Direktiivin 2003/109 johdanto-osan 4, 6, 16 ja 21 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(4) Jäsenvaltioihin pysyvästi asettautuneiden kolmansien maiden kansalaisten kotouttaminen edistää olennaisella tavalla taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta, joka on yhteisön perustavoitteita, kuten perustamissopimuksessa todetaan.

– –

(6) Tärkein peruste, jolla kolmannen maan kansalaiselle voidaan myöntää pitkään oleskelleen henkilön asema, olisi sen ajanjakson pituus, jonka hän on oleskellut jäsenvaltion alueella. Oleskelun on oltava laillista ja yhtäjaksoista, jotta henkilö voi osoittaa muodostaneensa siteet kyseiseen maahan. – –

– –

(16) Pitkään oleskelleilla kolmansien maiden kansalaisilla olisi oltava vahvistettu suoja karkottamista vastaan. Tämä suoja perustuu Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistettuihin perusteisiin. Suoja karkottamista vastaan edellyttää, että jäsenvaltiot säätävät oikeudesta hakea muutosta tuomioistuimessa.

– –

(21) Jäsenvaltion, jossa pitkään oleskellut kolmannen maan kansalainen aikoo käyttää oleskeluoikeuttaan, olisi voitava tarkistaa, että kyseinen henkilö täyttää sen alueella oleskelun edellytykset. Jäsenvaltion olisi voitava myös tarkistaa, ettei kyseinen henkilö muodosta välitöntä uhkaa yleiselle järjestykselle tai sisäiselle turvallisuudelle tai kansanterveydelle.”

4 Direktiivin 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Asiasisältö”, säädetään seuraavaa:

”Tällä direktiivillä määritetään:

a) edellytykset, joilla jäsenvaltio voi myöntää alueellaan laillisesti oleskelevalle kolmannen maan kansalaiselle pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen aseman tai peruuttaa tällaisen aseman, ja tähän asemaan liittyvät oikeudet; sekä

b) edellytykset pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen oleskeluun muissa jäsenvaltioissa kuin siinä, joka on myöntänyt pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen aseman.”

5 Direktiivin 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan

– –

b) ’pitkään oleskelleella kolmannen maan kansalaisella’ sellaisia kolmansien maiden kansalaisia, joilla on 4–7 artiklassa säädetty pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asema;

c) ’ensimmäisellä jäsenvaltiolla’ jäsenvaltiota, joka myöntää henkilölle ensimmäisenä pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen aseman;

d) ’toisella jäsenvaltiolla’ mitä tahansa toista jäsenvaltiota paitsi sitä, joka on ensimmäisenä myöntänyt henkilölle pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen aseman ja jossa pitkään oleskellut kolmannen maan kansalainen käyttää oleskeluoikeuttaan;

– –”

6 Direktiivin 3 artiklan, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä direktiiviä sovelletaan jäsenvaltion alueella laillisesti oleskeleviin kolmansien maiden kansalaisiin.”

7 Direktiivin 2003/109 II luvussa, joka sisältää kyseisen direktiivin 4–13 artiklan, on joukko sääntöjä, jotka koskevat pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asemaa jäsenvaltiossa, erityisesti kyseisen aseman myöntämistä ja menettämistä.

8 Direktiivin 12 artiklassa, jonka otsikko on ”Suoja karkottamista vastaan”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltiot voivat tehdä päätöksen pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen karkottamisesta vain, jos hän muodostaa yleiselle järjestykselle tai yleiselle turvallisuudelle välittömän ja riittävän vakavan uhan.

– –

3. Ennen kuin jäsenvaltiot voivat tehdä päätöksen pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen karkottamisesta, niiden on otettava huomioon seuraavat seikat:

a) oleskelun kesto niiden alueella;

b) asianomaisen ikä;

c) seuraukset asianomaiselle ja hänen perheenjäsenilleen;

d) siteet oleskelumaahan tai siteiden puuttuminen kotimaahan.

– –”

9 Direktiivin III luku, jonka otsikko on ”Oleskelu toisissa jäsenvaltioissa”, sisältää kyseisen direktiivin 14–23 artiklan.

10 Direktiivin 14 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Pitkään oleskellut kolmannen maan kansalainen saa oikeuden oleskella yli kolmen kuukauden ajan muiden kuin sen jäsenvaltion alueella, joka on myöntänyt hänelle pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen aseman, edellyttäen, että tässä luvussa asetetut edellytykset täyttyvät.”

11 Direktiivin 2003/109 15 artiklan, jonka otsikko on ”Toisessa jäsenvaltiossa oleskelun edellytykset”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen on haettava oleskelulupaa toisen jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta mahdollisimman pian ja viimeistään kolme kuukautta sen jälkeen, kun hän on saapunut toisen jäsenvaltion alueelle.

– –”

12 Direktiivin 17 artiklan, jonka otsikko on ”Yleinen järjestys ja yleinen turvallisuus”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot voivat hylätä pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen tai hänen perheenjäsentensä oleskelulupahakemukset, jos kyseiset henkilöt muodostavat uhan yleiselle järjestykselle tai yleiselle turvallisuudelle.

Asiaa koskevaa päätöstä tehdessään jäsenvaltio ottaa huomioon pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen tai tämän perheenjäsenten tekemien, yleistä järjestystä tai yleistä turvallisuutta uhkaavien rikosten vakavuuden tai laadun taikka asianomaisista henkilöistä aiheutuvan vaaran.”

13 Direktiivin 22 artiklassa, jonka otsikko on ”Oleskeluluvan peruuttaminen ja takaisinottovelvollisuus”, säädetään seuraavaa:

”1. Niin kauan kuin kolmannen maan kansalainen ei ole saanut pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asemaa, toinen jäsenvaltio voi tehdä päätöksen oleskeluluvan uusimisesta[ ] kieltäytymisestä tai oleskeluluvan peruuttamisesta ja henkilön ja hänen perheenjäsentensä

velvoittamisesta kansallisen lainsäädännön mukaisten menettelyjen, mukaan lukien maastapoistamismenettelyt, mukaisesti poistumaan kyseisen jäsenvaltion alueelta seuraavissa tapauksissa:

a) edellä 17 artiklassa tarkoitetuista yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä;

b) kun 14, 15 ja 16 artiklassa säädetyt edellytykset lakkaavat täyttymästä;

c) kun kyseinen kolmannen maan kansalainen ei oleskele laillisesti kyseisessä jäsenvaltiossa.

2. Jos toinen jäsenvaltio panee täytäntöön jonkin 1 kohdassa tarkoitetuista toimenpiteistä, ensimmäisen jäsenvaltion on välittömästi ja ilman erityisiä muodollisuuksia otettava takaisin pitkään oleskellut kolmannen maan kansalainen ja tämän perheenjäsenet. Toisen jäsenvaltion on ilmoitettava päätöksestään ensimmäiselle jäsenvaltiolle.

3. Niin kauan kuin kolmannen maan kansalainen ei ole saanut pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asemaa ja vaikuttamatta 2 kohdassa tarkoitettuun takaisinottovelvollisuuteen, toinen jäsenvaltio voi tehdä päätöksen kolmannen maan kansalaisen poistamisesta Euroopan unionin alueelta 12 artiklan mukaisesti ja siinä säädettyjä takeita noudattaen yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen liittyvistä vakavista syistä.

Tällaisessa tapauksessa toisen jäsenvaltion on kyseistä päätöstä tehdessään neuvoteltava ensimmäisen jäsenvaltion kanssa.

Jos toinen jäsenvaltio tekee päätöksen asianomaisen kolmannen maan kansalaisen maastapoistamisesta, sen on toteutettava kaikki asianmukaiset toimenpiteet päätöksen panemiseksi tehokkaasti täytäntöön. Mainitunlaisissa tapauksissa toisen jäsenvaltion on toimitettava ensimmäiselle jäsenvaltiolle asiaankuuluvat tiedot maastapoistamispäätöksen täytäntöönpanosta.

– –

4. Poistamispäätöksiin ei saa liittää pysyvää oleskelukieltoa 1 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

5. Edellä olevan 2 kohdan mukainen takaisinottovelvollisuus ei rajoita sitä, että pitkään oleskellut kolmannen maan kansalainen ja hänen perheensä voivat muuttaa kolmanteen jäsenvaltioon.”

Direktiivi 2008/115/EY

14 Jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi 16.12.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY (EUVL 2008, L 348, s. 98) 2 artiklan, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä direktiiviä sovelletaan jäsenvaltion alueella laittomasti oleskeleviin kolmansien maiden kansalaisiin.”

15 Direktiivin 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan

– –

2) ’laittomalla oleskelulla’ sellaisen kolmannen maan kansalaisen oleskelua jäsenvaltion alueella, joka ei täytä tai ei enää täytä – – maahantulon, maassa oleskelun tai asumisen edellytyksiä kyseisessä jäsenvaltiossa;

3) ’palauttamisella’ prosessia, jonka aikana kolmannen maan kansalainen palaa joko vapaaehtoisesti paluuvelvoitetta noudattaen tai pakotettuna

– alkuperämaahan, tai

– kauttakulkumaahan yhteisön tai kahdenvälisten takaisinottosopimusten tai muiden järjestelyjen mukaisesti, tai

– muuhun kolmanteen maahan, johon kyseinen kolmannen maan kansalainen päättää vapaaehtoisesti palata ja johon hänet hyväksytään;

4) ’palauttamispäätöksellä’ hallinnollista tai oikeudellista päätöstä tai muuta toimenpidettä, jolla kolmannen maan kansalaisen oleskelu todetaan laittomaksi ja jolla asetetaan tai todetaan velvoite poistua maasta;

– –”

16 Direktiivin 4 artiklan, jonka otsikko on ”Suotuisammat säännökset”, 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämä direktiivi ei estä soveltamasta kolmannen maan kansalaisen kannalta suotuisampia säännöksiä, jotka sisältyvät yhteisön maahanmuutto- ja turvapaikka-alan säännöstöön.”

Suomen oikeus

17 Ulkomaalaislain (301/2004), joka annettiin 30.4.2004, 11 §:n 1 momentin mukaan ulkomaalaisen maahantulo edellyttää muun ohella, että häntä ei ole määrätty maahantulokieltoon ja että hänen ei katsota vaarantavan yleistä järjestystä ja turvallisuutta.

18 Ulkomaalaislain 146 a §:n mukaan palauttamisella tarkoitetaan kyseisessä laissa maastapoistamismenettelyä, jonka aikana pääsyn epäämis-, käännyttämis- tai karkottamispäätöksen saanut kolmannen maan kansalainen joko poistuu maasta vapaaehtoisesti tai hänet poistetaan maasta alkuperämaahan, kauttakulkumaahan unionin tai Suomen ja kolmannen valtion välisen takaisinottosopimuksen tai muiden järjestelyjen mukaisesti tai muuhun kolmanteen maahan, johon kyseinen kolmannen maan kansalainen päättää vapaaehtoisesti palata ja johon hänet hyväksytään.

19 Ulkomaalaislain 148 §:n 1 momentin mukaan ulkomaalainen voidaan käännyttää muun muassa, jos hän ei täytä saman lain 11 §:n 1 momentissa säädettyjä maahantulon edellytyksiä tai jos hänen voidaan tuomitun vankeusrangaistuksen perusteella tai muutoin perustellusta syystä epäillä syyllistyvän rikokseen, josta on Suomessa säädetty vankeusrangaistus, tai epäillä syyllistyvän toistuvasti rikoksiin.

20 Ulkomaalaislain 148 §:n 2 momentin mukaan käännyttää voidaan myös ilman oleskelulupaa maahan tullut ulkomaalainen, jonka oleskelu Suomessa edellyttäisi viisumia tai oleskelulupaa, mutta joka ei ole sitä hakenut tai jolle ei ole sitä myönnetty.

21 Kyseisen lain 149 §:n 4 momentissa säädetään, että ulkomaalainen, jolle on Suomessa myönnetty pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa, voidaan karkottaa maasta vain, jos hän muodostaa yleiselle järjestykselle tai yleiselle turvallisuudelle välittömän ja riittävän vakavan uhan.

22 Ulkomaalaislain 149 b §:n mukaan kolmannen maan kansalaista, joka oleskelee maassa laittomasti tai jonka oleskelulupahakemus on hylätty ja jolla on toisen unionin jäsenvaltion myöntämä voimassa oleva oleskelulupa tai muu oleskeluun oikeuttava lupa, on vaadittava siirtymään välittömästi kyseisen toisen jäsenvaltion alueelle. Jos kolmannen maan kansalainen ei noudata tätä vaatimusta tai jos hänen välitön poistumisensa on tarpeen yleisen järjestyksen tai turvallisuuden vuoksi, päätetään hänen maasta poistamisestaan.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

23 EP:llä, joka on Venäjän kansalainen, on Viron tasavallan ajalle 12.7.2019–12.7.2024 myöntämä pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa, joka osoittaa, että hänellä on Virossa pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asema. Hänellä on myös 26.12.2024 asti voimassa oleva Venäjän federaation passi.

24 EP käännytettiin ensimmäisen kerran Suomesta Viroon 9.2.2017. Hänelle määrättiin käännyttämispäätöksessä Suomea koskeva kahden vuoden maahantulokielto.

25 Hänet käännytettiin uudelleen Suomesta Viroon 16.3.2017 ja 26.11.2018. Viimeksi mainittuna ajankohtana Maahanmuuttovirasto määräsi hänelle uuden Suomea koskevan kahden vuoden maahantulokiellon.

26 Hänet käännytettiin neljännen kerran Suomesta Viroon Maahanmuuttoviraston 8.7.2019 tekemällä päätöksellä, johon liitettiin Suomea koskeva neljän vuoden maahantulokielto.

27 EP on tuomittu Suomessa sakkorangaistuksiin kahdesta ulkomaalaisrikkomuksesta, 80 päivän ehdolliseen vankeusrangaistukseen törkeästä rattijuopumuksesta ja kulkuneuvon kuljettamisesta oikeudetta sekä sakkorangaistukseen maahantulokiellon rikkomisesta. Hänen on lisäksi epäilty syyllistyneen muihin rangaistaviin tekoihin.

28 EP ilmoitti 18.11.2019 Maahanmuuttovirastossa pidetyssä kuulemisessa, että hän vastustaa käännyttämistään Venäjän federaatioon, johon hänellä ei ole muita siteitä kuin kansalaisuus, mutta että hän ei vastusta käännyttämistään asuinmaahansa Viroon, jossa hän kertoi asuneensa

lähes koko elämänsä. Hän kertoi asuvansa tilapäisesti Suomessa sekä työskentelevänsä Suomessa kahdessa yrityksessä. EP:llä ei ole ilmoituksensa mukaan muita siteitä Suomeen. Hän kertoi alaikäisen lapsensa asuvan hänen entisen puolisonsa kanssa Virossa.

29 Maahanmuuttovirasto päätti 19.11.2019 tekemällään päätöksellä käännyttää EP:n alkuperämaahansa Venäjän federaatioon muun muassa sillä perusteella, että hän vaarantaa yleistä järjestystä ja turvallisuutta Suomessa (jäljempänä pääasiassa kyseessä oleva päätös). Kyseisellä päätöksellä hänelle määrättiin myös Schengen-aluetta koskeva neljän vuoden maahantulokielto. Mainitun päätöksen perustelujen mukaan EP ei ole esittänyt asiakirjaselvitystä väitetyistä perhesiteistään Virossa, eikä hänellä ole ollut Suomessa työskentelyyn oikeuttavaa oleskelulupaa.

30 Maahanmuuttovirasto tiedusteli samana päivänä Viron viranomaisilta, voivatko nämä harkita EP:lle myöntämänsä pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskeluluvan peruuttamista.

31 Koska Viron tasavalta ilmoitti, ettei se aikonut peruuttaa kyseistä oleskelulupaa, Maahanmuuttovirasto muutti 9.12.2019 pääasiassa kyseessä olevaa päätöstä rajoittamalla maahantulokiellon Suomen aluetta koskevaksi.

32 EP käännytettiin Venäjälle kyseisen päätöksen mukaisesti 24.3.2020.

33 EP:n saavuttua uudestaan Suomeen hänet käännytettiin Viroon 8.8.2020 ja 16.11.2020.

34 Helsingin hallinto-oikeus (Suomi) hylkäsi hänen pääasiassa kyseessä olevasta päätöksestä tekemänsä valituksen, minkä jälkeen EP valitti kyseisestä tuomiosta korkeimpaan hallinto-oikeuteen (Suomi), joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin.

35 Korkeimman hallinto-oikeuden mukaan Maahanmuuttovirasto on esittänyt muun muassa, että nyt käsiteltävässä asiassa ei voida soveltaa direktiiviä 2003/109 ja erityisesti sen 17 artiklaa ja 22 artiklan 3 kohtaa, koska EP ei oleskellut Suomen alueella laillisesti, kuten kyseisen direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa edellytetään. EP:lle oli nimittäin määrätty Suomen aluetta koskeva maahantulokielto eikä hän ollut hakenut oleskelulupaa Suomessa tultuaan sinne toisen jäsenvaltion myöntämällä pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskeluluvalla.

36 Maahanmuuttoviraston mukaan pääasiassa on siten sovellettava direktiiviä 2008/115. Koska EP:n välitöntä maasta poistamista vaadittiin yleiseen järjestykseen ja yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä, häntä koskeva palauttamispäätös tehtiin kyseisen direktiivin nojalla. Kyseisen direktiivin mukaan tällaisen palauttamispäätöksen kohteena voi olla vain palauttaminen kolmanteen maahan eikä toiseen jäsenvaltioon.

37 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo Maahanmuuttoviraston perustelujen perusteella ensinnäkin, että direktiivin 2003/109 säännösten perusteella ei ole yksiselitteistä, miten kyseisen direktiivin 3 artiklan 1 kohtaa on tulkittava sen käsiteltäväksi saatetussa asiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa.

38 Vaikka EP:n oleskelu Virossa on laillista Viron hänelle myöntämän pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen aseman perusteella, tämä ei koske hänen oleskeluaan Suomessa, koska hän ei ollut hakenut oleskelulupaa Suomessa direktiivin 2003/109 III luvun säännösten mukaisesti ja koska hänelle oli määrätty Suomen aluetta koskeva maahantulokielto.

39 Toiseksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, ettei ulkomaalaislakiin sisälly säännöksiä, joilla direktiivin 2003/109 22 artiklan 3 kohta olisi nimenomaisesti saatettu osaksi kansallista oikeusjärjestystä siltä osin kuin on kyse kolmannen maan kansalaisen, jolle toinen jäsenvaltio on myöntänyt pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskeluluvan, poistamisesta unionin alueelta.

40 Ulkomaalaislain 149 §:n 4 momentin sanamuodon mukaan kyseistä lakia sovelletaan siis vain ulkomaalaiseen, jolle on myönnetty tällainen oleskelulupa Suomessa.

41 Tällöin nousee siis esiin kysymys siitä, ovatko direktiivin 2003/109 12 artiklan 1 ja 3 kohta ja 22 artiklan 3 kohta unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla sisältönsä osalta siten ehdottomia ja riittävän täsmällisiä, että kolmannen maan kansalainen voi vedota niihin jäsenvaltiota vastaan.

42 Tässä tilanteessa korkein hallinto-oikeus on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko sellaisen henkilön, joka on saapunut jäsenvaltion alueelle hänelle määrätyn kansallisen maahantulokiellon aikana ja jonka oleskelu jäsenvaltiossa ei siten ole kansallisen lainsäädännön mukaan ollut laillista ja joka ei ole hakenut oleskelulupaa kyseisessä jäsenvaltiossa, maastapoistamiseen Euroopan unionin alueelta sovellettava [direktiiviä 2003/109] sen johdosta, että henkilölle on myönnetty toisessa jäsenvaltiossa pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen oleskelulupa?

Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi:

2) Ovatko [direktiivin 2003/109] 12 artiklan 1 ja 3 kohta sekä 22 artiklan 3 kohta sisältönsä osalta siten ehdottomia ja riittävän täsmällisiä, että kolmannen maan kansalainen voi vedota niihin jäsenvaltiota vastaan?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

43 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään pääasiallisesti, onko direktiivin 2003/109 22 artiklan 3 kohtaa tulkittava siten, että pitkään oleskelleille kolmansien maiden kansalaisille kyseisellä säännöksellä annettua vahvistettua suojaa maasta poistamista vastaan sovelletaan silloin, kun direktiivin 2 artiklan d alakohdassa tarkoitettu toinen jäsenvaltio tekee yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä päätöksen tällaisen kolmannen maan kansalaisen poistamisesta unionin alueelta, kun kyseinen henkilö yhtäältä oleskelee kyseisen jäsenvaltion alueella maahantulokiellon vastaisesti eikä toisaalta ole hakenut kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta oleskelulupaa mainitun direktiivin III luvun säännösten mukaisesti.

44 Aluksi on muistutettava ensinnäkin, että oikeus oleskella direktiivin 2003/109 2 artiklan d alakohdassa tarkoitetussa ”toisessa jäsenvaltiossa” on oikeus, joka on johdettu pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asemasta kyseisen direktiivin 2 artiklan c alakohdassa

tarkoitetussa ”ensimmäisessä jäsenvaltiossa” (ks. vastaavasti tuomio 29.6.2023 Stadt Frankfurt am Main ja Stadt Offenbach am Main (Oleskeluluvan uusiminen toisessa jäsenvaltiossa), C-829/21 ja C-129/22, EU:C:2023:525, 44 kohta).

45 Toiseksi on huomautettava, että – kuten direktiivin 2003/109 johdanto-osan 16 perustelukappaleessa todetaan – pitkään oleskelleilla kolmansien maiden kansalaisilla olisi oltava Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistettuihin perusteisiin perustuva ”vahvistettu suoja karkottamista vastaan”.

46 Kolmanneksi on mainittava olevan totta – kuten Maahanmuuttovirasto on erityisesti väittänyt ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa –, että koska EP:lle oli määrätty Suomen aluetta koskeva maahantulokielto eikä hän ollut hakenut Suomessa oleskelulupaa saavuttuaan sinne toisen jäsenvaltion myöntämällä pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskeluluvalla, hänen oleskelunsa Suomen alueella oli Suomen lainsäädännön mukaan laitonta.

47 Tästä ei kuitenkaan seuraa, että nyt käsiteltävässä asiassa direktiiviä 2003/109 ei voitaisi soveltaa sillä perusteella, että kyseessä oleva kolmannen maan kansalainen ei oleskele laillisesti jäsenvaltion alueella, kuten kyseisen direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa edellytetään, eikä siten kuulu direktiivin soveltamisalaan.

48 Koska kyseessä olevalla kolmannen maan kansalaisella on pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asema Viron tasavallassa, hänellä on nimittäin oikeus oleskella kyseisen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla ”jäsenvaltion alueella” eli Viron alueella.

49 Neljänneksi on niin – kuten myös julkisasiamies on pääasiallisesti esittänyt ratkaisuehdotuksensa 37–39 kohdassa –, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen poistaminen unionin alueelta kuuluu direktiivin 2003/109 eikä direktiivin 2008/115 soveltamisalaan.

50 Koska direktiivin 2003/109 säännökset, joissa säädetään vahvistetusta suojasta pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten maasta poistamista vastaan, ovat epäilemättä tällaisten kolmansien maiden kansalaisten kannalta ”suotuisampia” kuin direktiivin 2008/115 maasta poistamista koskevat säännökset, direktiivin 2008/115 4 artiklan 2 kohdan nojalla pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen poistamiseen unionin alueelta sovelletaan nimittäin direktiivin 2003/109 säännöksiä.

51 Näiden alustavien huomautusten jälkeen on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeussäännön tulkinta edellyttää, että huomioon otetaan paitsi sen sanamuoto myös asiayhteys, johon se kuuluu, sekä sen toimen tavoitteet ja tarkoitus, jonka osa se on (tuomio 21.9.2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Diplomaattikortti), C-568/21, EU:C:2023:683, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

52 Ensinnäkin direktiivin 2003/109 22 artiklan 3 kohdan sanamuodosta ilmenee, että kyseisessä säännöksessä asetetaan toiselle jäsenvaltiolle neljä edellytystä, kun se aikoo tehdä päätöksen sellaisen kolmannen maan kansalaisen poistamisesta unionin alueelta, jolla on pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asema muussa jäsenvaltiossa.

53 Ensinnäkin kolmannen maan kansalainen ei saa olla saanut toisessa jäsenvaltiossa pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asemaa. Jos hänellä nimittäin olisi tällainen asema kyseisessä jäsenvaltiossa, häneen sovellettaisiin muun muassa maasta poistamisen osalta direktiivin 2003/109 II luvun säännöksiä. Toiseksi kyseisen jäsenvaltion on tehtävä päätöksensä ”[kyseisen direktiivin] 12 artiklan mukaisesti ja siinä säädettyjä takeita noudattaen”. Kolmanneksi tällainen maastapoistamispäätös voidaan tehdä ainoastaan ”yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen liittyvistä vakavista syistä”. Neljänneksi ja viimeiseksi edellytetään, että kun toinen jäsenvaltio tekee tällaisen maastapoistamispäätöksen, sen on neuvoteltava ensimmäisen jäsenvaltion kanssa ja toteutettava kaikki asianmukaiset toimenpiteet päätöksen panemiseksi tehokkaasti täytäntöön sekä toimitettava ensimmäiselle jäsenvaltiolle asiaankuuluvat tiedot tästä täytäntöönpanosta.

54 On todettava, että direktiivin 2003/109 22 artiklan 3 kohdan sanamuoto ei voi olla perustana sellaiselle kyseisen säännöksen tulkinnalle, jonka mukaan siinä säädettyä vahvistettua suojaa maasta poistamista vastaan ei sovellettaisi silloin, kun kolmannen maan kansalainen, jolla on pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asema ensimmäisessä jäsenvaltiossa, oleskelee toisen jäsenvaltion alueella maahantulokiellon vastaisesti ja kun hän ei ole hakenut viimeksi mainitun jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta oleskelulupaa kyseisen direktiivin III luvun säännösten mukaisesti.

55 Tässä yhteydessä on mainittava olevan totta, että direktiivin 2003/109 22 artiklan otsikko eli ”Oleskeluluvan peruuttaminen ja takaisinottovelvollisuus” ja 22 artiklan 1 kohdassa oleva viittaus toisen jäsenvaltion mahdollisuuteen kieltäytyä uusimasta kyseisen direktiivin III luvun säännösten nojalla myönnettyä oleskelulupaa tai peruuttaa se voisivat antaa ymmärtää, että mainittu 22 artikla koskee vain tilannetta, jossa on kyse tällaisen oleskeluluvan peruuttamisesta tai uusimatta jättämisestä.

56 On kuitenkin todettava, että direktiivin 2003/109 22 artiklan 3 kohdan sanamuodossa ei viitata oleskeluluvan saamiseen toisessa jäsenvaltiossa ja että se on riittävän laaja kattaakseen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen tilanteen, jossa toinen jäsenvaltio tekee päätöksen pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen, joka ei ole hakenut oleskelulupaa direktiivin III luvun säännösten mukaisesti ja jolla ei siten ole tällaista oleskelulupaa, poistamisesta unionin alueelta.

57 Direktiivin 2003/109 22 artiklan 3 kohdan asiayhteydestä on tämän jälkeen todettava, että kyseistä säännöstä on tulkittava sen järjestelmän valossa, joka koskee pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten kyseisen 22 artiklan perusteella saamaa vahvistettua suojaa maasta poistamista vastaan.

58 Tämä vahvistetun suojan järjestelmä muodostuu ensinnäkin direktiivin 2003/109 22 artiklan 1 kohdasta, jossa säädetään muun muassa kolmannen maan kansalaisen, jolla on pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen asema, poistamisesta toisen jäsenvaltion alueelta siinä luetelluista syistä.

59 Toiseksi se muodostuu kyseisen direktiivin 22 artiklan 3 kohdasta, jossa asetetaan edellä 52 ja 53 kohdassa mainitulla tavalla neljä edellytystä, jotka täyttyessään mahdollistavat sen, että kyseinen jäsenvaltio voi tehdä päätöksen tällaisen kolmannen maan kansalaisen poistamisesta unionin alueelta.

60 Kolmanneksi mainittuun vahvistettua suojaa koskevaan järjestelmään sisältyy monialaisia säännöksiä eli yhtäältä mainitun direktiivin 22 artiklan 2 ja 5 kohta, joissa velvoitetaan siinä tapauksessa, että toinen jäsenvaltio poistaa asianomaisen pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen ja hänen perheenjäsenensä maasta, ensimmäinen jäsenvaltio ottamaan heidät takaisin ”välittömästi ja ilman erityisiä muodollisuuksia”, rajoittamatta kuitenkaan heidän mahdollisuuttaan muuttaa ”kolmanteen jäsenvaltioon”, sekä toisaalta saman direktiivin 22 artiklan 4 kohta, jossa kielletään liittämästä 22 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettuihin poistamispäätöksiin ”pysyvää oleskelukieltoa”.

61 Kuten edellä 54 kohdassa huomautettiin, on totta, että direktiivin 2003/109 22 artiklan 3 kohdan sanamuoto ei voi olla perustana sellaiselle tulkinnalle, jonka mukaan siinä säädettyä vahvistettua suojaa maasta poistamista vastaan ei voitaisi soveltaa pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa. Tämä ei kuitenkaan päde kyseisen direktiivin 22 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdan sanamuotoon, koska siinä mainitaan nimenomaisesti nämä kaksi tilannetta hyväksyttävinä syinä tehdä päätös tällaisen kolmannen maan kansalaisen poistamisesta mainitun jäsenvaltion alueelta.

62 Yhtäältä direktiivin 2003/109 22 artiklan 1 kohdan b alakohdassa, siltä osin kuin se koskee muun muassa kyseisen direktiivin 15 artiklassa säädettyjen edellytysten täyttymättä jäämistä, sallitaan nimittäin tällaisen maastapoistamispäätöksen tekeminen silloin, kun kyseisessä 15 artiklan 1 kohdassa säädettyä velvollisuutta eli pitkään oleskelleelle kolmannen maan kansalaiselle asetettua velvollisuutta hakea oleskelulupaa toisen jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta mahdollisimman pian ja viimeistään kolme kuukautta sen jälkeen, kun hän on saapunut kyseisen jäsenvaltion alueelle, ei ole täytetty.

63 Toisaalta direktiivin 2003/109 22 artiklan 1 kohdan c alakohta, siltä osin kuin siinä viitataan tilanteeseen, jossa kolmannen maan kansalainen ”ei oleskele laillisesti” toisessa jäsenvaltiossa, perusteena sille, että kyseinen jäsenvaltio tekee kyseistä kolmannen maan kansalaista koskevan maastapoistamispäätöksen, kattaa tilanteen, jossa kolmannen maan kansalainen oleskelee kyseisellä alueella maahantulokiellon vastaisesti.

64 Lisäksi direktiivin 2003/109 22 artiklan 1 kohdassa oleva nimenomainen viittaus näihin kyseisen 22 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettuun kahteen tilanteeseen hyväksyttävinä perusteluina päätökselle poistaa pitkään oleskellut kolmannen maan kansalainen toisen jäsenvaltion alueelta tukee jo kyseisen direktiivin 22 artiklan 3 kohdan sanamuodosta tehtyä päätelmää, jonka mukaan tällaisista seikoista ei seuraa, että viimeksi mainittua säännöstä ei voitaisi soveltaa.

65 Sitä, että pitkään oleskellut kolmannen maan kansalainen ei ole direktiivin 2003/109 15 artiklan 1 kohdan vastaisesti hakenut toisen jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta oleskelulupaa, koskevasta perusteesta on todettava, että jo edellä 55 kohdassa mainitulla tavalla on totta, että kyseisen direktiivin 22 artiklan 1 kohdassa käytetyt ilmaisut eli siihen sisältyvä viittaus kyseisen jäsenvaltion mahdollisuuteen kieltäytyä uusimasta mainitun direktiivin III luvun säännösten mukaisesti myönnettyä oleskelulupaa tai peruuttaa se, saattavat antaa ymmärtää, että kyseinen 22 artiklan 1 kohta koskee vain tilannetta, jossa on kyse tällaisen luvan peruuttamisesta tai sen uusimisesta kieltäytymisestä.

66 On kuitenkin niin, että mainittu 22 artiklan 1 kohta koskee nimenomaisesti paitsi toimenpiteitä, joilla toinen jäsenvaltio jättää uusimatta tai peruuttaa kyseisen III luvun säännösten nojalla myönnetyn oleskeluluvan, myös muita toimenpiteitä, kuten nimenomaan päätöksiä poistaa henkilö kyseisen jäsenvaltion alueelta.

67 Nämä asiayhteyteen liittyvät eri seikat tukevat jo direktiivin 2003/109 22 artiklan 3 kohdan sanamuodon tarkastelun perusteella tehtyä päätelmää, jonka mukaan kyseisessä säännöksessä unionin alueelta poistamista vastaan säädetyn vahvistetun suojan sovellettavuus ei ole poissuljettua sen vuoksi, että asianomainen henkilö oleskelee toisen jäsenvaltion alueella, vaikka hänelle on määrätty kyseistä aluetta koskeva maahantulokielto ja vaikka hän ei ole hakenut määräajassa toisen jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta oleskelulupaa kyseisen direktiivin III luvun säännösten mukaisesti.

68 Tällaista direktiivin 2003/109 22 artiklan 3 kohdan sanamuodon mukaista ja asiayhteyteen perustuvaa tulkintaa tukee myös kyseisen säännöksen tarkoitus.

69 On nimittäin niin, että koska tällainen tulkinta perustuu direktiivin 2003/109 22 artiklan 1 ja 3 kohdan soveltamisalojen rajaamiseen sen mukaan, onko kyse toisen jäsenvaltion alueelta poistamisesta vai unionin alueelta poistamisesta ja niistä johdettavasta, maantieteelliseltä ulottuvuudeltaan vaihtelevasta vahvistetusta suojasta maasta poistamista vastaan, sen avulla voidaan välttää aukko ”vahvistettua suojaa karkottamista vastaan” koskevassa järjestelmässä, joka kyseisen direktiivin 22 artiklalla toteutetaan – kuten kyseisen direktiivin johdanto-osan 16 perustelukappaleesta ilmenee –, ja varmistaa siten kyseisen järjestelmän tehokkuus.

70 Mainitulla tulkinnalla taataan siten se, että kolmannen maan kansalaiseen sovelletaan tätä vahvistetun suojan järjestelmää, vaikka hän oleskelisi toisen jäsenvaltion alueella maahantulokiellon vastaisesti eikä olisi hakenut kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta oleskelulupaa mainitun direktiivin III luvun säännösten mukaisesti.

71 Ensimmäiseen kysymykseen on kaiken edellä esitetyn perusteella vastattava, että direktiivin 2003/109 22 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että pitkään oleskelleille kolmansien maiden kansalaisille kyseisellä säännöksellä annettua vahvistettua suojaa maasta poistamista vastaan sovelletaan silloin, kun direktiivin 2 artiklan d alakohdassa tarkoitettu toinen jäsenvaltio tekee yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä päätöksen tällaisen kolmannen maan kansalaisen poistamisesta unionin alueelta, kun kyseinen henkilö yhtäältä oleskelee kyseisen jäsenvaltion alueella maahantulokiellon vastaisesti eikä toisaalta ole hakenut kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta oleskelulupaa mainitun direktiivin III luvun säännösten mukaisesti.

Toinen kysymys

72 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toisella kysymyksellään lähinnä, onko direktiivin 2003/109 12 artiklan 3 kohtaa ja 22 artiklan 3 kohtaa tulkittava siten, että pitkään oleskellut kolmannen maan kansalainen voi vedota näihin säännöksiin kyseisen direktiivin 2 artiklan d alakohdassa tarkoitettua toista jäsenvaltiota vastaan, kun tämä aikoo tehdä päätöksen kyseisen kolmannen maan kansalaisen poistamisesta unionin alueelta yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä.

73 Tältä osin on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan aina, kun direktiivin säännökset ovat sisältönsä osalta ehdottomia ja riittävän täsmällisiä, yksityiset voivat vedota niihin jäsenvaltiota vastaan, jos tämä ei ole saattanut direktiiviä osaksi kansallista oikeusjärjestystä määräajassa tai jos direktiivi on saatettu osaksi kansallista oikeusjärjestystä virheellisesti (tuomio 20.4.2023, Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato (Ginosan kunta), C-348/22, EU:C:2023:301, 62 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

74 Unionin tuomioistuin on täsmentänyt, että unionin oikeuden säännös on yhtäältä ehdoton, mikäli siinä säädetään velvollisuudesta, johon ei ole liitetty mitään ehtoja ja jonka täytäntöönpano tai vaikutukset eivät riipu sen enempää unionin toimielinten kuin jäsenvaltioidenkaan toimista – lukuun ottamatta toimea, jolla se pannaan täytäntöön kansallisessa oikeusjärjestyksessä –, ja toisaalta riittävän täsmällinen, jotta yksityinen voi vedota siihen ja tuomioistuin sitä soveltaa, jos siinä säädetään sanamuodoltaan yksiselitteisestä velvollisuudesta (tuomio 20.4.2023, Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato (Ginosan kunta), C-348/22, EU:C:2023:301, 63 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

75 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että direktiivin 2003/109 12 artiklan 3 kohtaa ja 22 artiklan 3 kohtaa ei ole nimenomaisesti saatettu osaksi Suomen oikeutta.

76 Edellä 73 ja 74 kohdassa mainittu oikeuskäytäntö huomioon ottaen on kuitenkin todettava, että kyseiset säännökset ovat sellaisia, että niillä voi olla välitön vaikutus asianomaisten kolmannen maan kansalaisten hyväksi. Mainitut säännökset ovat nimittäin ehdottomia ja riittävän täsmällisiä, koska niissä ehtoja asettamatta tai muita toimenpiteitä edellyttämättä velvoitetaan yksiselitteisesti toinen jäsenvaltio silloin, kun se tekee yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen liittyviin syihin perustuvan päätöksen pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen poistamisesta unionin alueelta, varmistamaan niiden eri edellytysten ja takeiden noudattaminen, joista samoissa säännöksissä säädetään tällaisen kolmannen maan kansalaisen hyväksi ja jotka ovat sen vahvistettua suojaa maasta poistamista vastaan koskevan tavoitteen mukaisia, johon direktiivillä 2003/109 pyritään.

77 Tämä pätee sekä direktiivin 2003/109 22 artiklan 3 kohtaan, jossa – kuten edellä 52 ja 53 kohdassa muistutettiin – asetetaan olennaisilta osin neljä erityistä edellytystä, joilla toinen jäsenvaltio voi tehdä päätöksen pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen poistamisesta unionin alueelta, että kyseisen direktiivin 12 artiklan 3 kohtaan, koska viimeksi mainitussa säännöksessä luetellaan ne neljä edellytystä, joita 22 artiklan 3 kohdassa kutsutaan ”takeiksi” ja jotka asianomaisten jäsenvaltioiden on otettava huomioon, kun ne tekevät tällaisen maastapoistamispäätöksen, eli oleskelun kesto niiden alueella, asianomaisen ikä, seuraukset asianomaiselle ja hänen perheenjäsenilleen sekä siteet oleskelumaahan tai siteiden puuttuminen kotimaahan.

78 Niinpä näistä eri edellytyksistä ja takeista säädetään säännöksissä, joita on pidettävä sisältönsä puolesta ehdottomina ja riittävän täsmällisinä, mistä seuraa, että edellä 73 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä vahvistetun periaatteen mukaan yksityiset voivat vedota niihin jäsenvaltiota vastaan.

79 Toiseen kysymykseen on edellä esitetyn perusteella vastattava, että direktiivin 2003/109 12 artiklan 3 kohtaa ja 22 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että pitkään oleskellut kolmannen maan kansalainen voi vedota näihin säännöksiin kyseisen direktiivin 2 artiklan d alakohdassa tarkoitettua toista jäsenvaltiota vastaan, kun tämä aikoo tehdä päätöksen kyseisen kolmannen maan kansalaisen poistamisesta unionin alueelta yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä.

Oikeudenkäyntikulut

80 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta 25.11.2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/109/EY, sellaisena kuin se on muutettuna 11.5.2011 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2011/51/EU, 22 artiklan 3 kohtaa

on tulkittava siten, että

pitkään oleskelleille kolmansien maiden kansalaisille kyseisellä säännöksellä annettua vahvistettua suojaa maasta poistamista vastaan sovelletaan silloin, kun direktiivin 2 artiklan d alakohdassa tarkoitettu toinen jäsenvaltio tekee yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä päätöksen tällaisen kolmannen maan kansalaisen poistamisesta Euroopan unionin alueelta, kun kyseinen henkilö yhtäältä oleskelee kyseisen jäsenvaltion alueella maahantulokiellon vastaisesti eikä toisaalta ole hakenut kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisilta viranomaisilta oleskelulupaa mainitun direktiivin III luvun säännösten mukaisesti.

2) Direktiivin 2003/109, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2011/51, 12 artiklan 3 kohtaa ja 22 artiklan 3 kohtaa

on tulkittava siten, että

pitkään oleskellut kolmannen maan kansalainen voi vedota näihin säännöksiin kyseisen direktiivin 2 artiklan d alakohdassa tarkoitettua toista jäsenvaltiota vastaan, kun tämä aikoo tehdä päätöksen kyseisen kolmannen maan kansalaisen poistamisesta Euroopan unionin alueelta yleiseen järjestykseen tai yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä.

Prechal Biltgen Wahl

Passer Arastey Sahún

Julistettiin Luxemburgissa 14 päivänä maaliskuuta 2024.

A. Calot Escobar
Kirjaaja

A. Prechal
Jaoston puheenjohtaja